

Vegyes tartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökök.	Előfizetési feltételek: Egész évre . . . . . 6 ft. Félévre . . . . . 3 ft. Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.	Hirdetések díjai: A háromhasábos peitisor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Szerkesztői iroda: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.	Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatásban. Kérlek az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legfölebb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.	Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdaja Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

N.-Beeskerek, január 20-án.

A szabadság és egyenlőség eszméjének győzelme legnemesebb célja a népek küzdelmének. — Ezen magas eszmék világhódító hatalma a véres harcok véghetetlen láncolatában döntötte meg az ősrégi feudális-arisztokratiai alkotmány komor bástyáit, azok helyére állítván a modern demokratikus állam fényes pantheonját. De az eszme csiréje, a józan néphatalom és népszabadság fogalmai nem a gyilkos fegyverek zajában, hanem a művelődés és a tudomány verőfényes melegében ébredtek fel életre, fejlesztő erejük ennek áldásos hatása alatt izmosodott meg és ettől nyerte azon hatalmát, melylyel a világ erkölcsi és politikai rendjét, az emberiség társadalmi szerkezetét alapjában megváltoztatta. A tudomány, a művelődés voltak azon hatalmas tényezők, melyek a zsarnok fejedelmek önkényének, az elbizakodott fegyveres nemesség roppant előnyének jogszerűségét nem csak megtagadták, hanem fényes sikerrel meg is támadták. A mit pedig csak is művelődés által lehetett elérni, azt csak is ezáltal is lehet tovább fejleszteni és fentartani. A szabadság, az egyenlőség lehet áldása, de gyilkosa is a népek jólétének: mivel népek áldása, tudatlannak, elvadultnak gyilkosa. Nem a németek fegyverei, hanem hadaiknak értelmi főlényverte le a francziák világhírű hősiségét; a német nép műveltsége előtt kellett a „nagy nemzet” ragyogó sasainak porba szállniok.

És azért azon lázas tevékenység, melylyel kivált alkotmányosan kormányzott országok vezérférfiai a nemzet zömét a művelődés áldásaival megismertetni törekednek. Senki sem vonja már többé

azon igazságot kétségbe, hogy a népek hatalma, jóléte, az államok biztonsága és erkölcsi értéke nem a nyers erőben, hanem az általuk elért műveltségben rejlik. Európa azon részében pedig, melyben edes magyar hazánk elterül, a nemzetek jelen lázas versenyének hullámcsapásai közepette a közművelődés terén elmaradt nép többé fenn nem állhat.

Ezen meggyőződés vezette a halhatatlan nagy Eötvöst akkor, midőn az ismét érvényre emelt alkotmány életbe léptetésével azon népoktatási törvényt megalkotta, mely, a magyar haza összes nemzetiségének és felekezeteinek érdekeit és jogait tiszteletben tartván, nemzetünk szellemi fejlődését és haladását nemcsak lehetővé teszi, hanem kellő lelkiismeretes kezelés mellett biztosítja is; Eötvös oly törvényt alkotott, mely a népnevelés ügyét a nemzet közös ügyévé tette, előmozdítására, támogatására az ország összes polgárait már csak az által is felhívta, hogy, megteremtven az iskolaszékek intézményét, minden egyes községnek és minden egyes polgárnak alkalmat nyújtott arra, hogy a nemzet közkinésit, a népnevelés ügyét, a leghalhatosabban szolgálhassa. Ezen törvény, mely a népnevelés terén annyi kiváló joggal felruházta a polgárt és legszentebb ügyét csakugyan saját ügyévé teszi, a fejlettebb ifjuság oktatását is elrendeli, biztosítván ez által az ifjuságnak azon előnyt is, hogy a népoktatásban szerzett ismereteit érettebb korában is tetemesen gyarapíthassa. Hisz mostani ifjuságunk képviseli hazánk jövő nemzedékét!

Még jól emlékezem azon nagyszerű jelenetre, midőn a halhatatlan nagy férfi, tanügyi politikánk ezen lángelkű teremtője, a nemes keblét eltöltő érzemények

hatása alatt az ország színe előtt törvényjavaslatát védte; mintha még most is látnám, mint ütközött meg ihlett lelke, azon súlyos támadások hallatára, melyek az iskolaszékek intézménye ellen emeltek; mint biztosította a honatyákat, hogy szembem a népnevelés szent ügyével lehetetlen olyanokra is akadni, kik képesek nem volnának ezen ügynek leghívebb apostolai, legbuzgóbb pártolói és leglelküimeretesebb őrei lenni még akkor is, ha ők maguk is az oktatás áldásától ifjuságukban elmaradtak.

Bevallom, hogy a nagy férfi ragyogó ékesszólása majdnem teljesen megingatta saját keblem aggodalmait. Már majd nem képes voltam magam is, ki annyira ismerem népiünk erőnyeit és büneit, elhinni, hogy még az irástudatlan pór is, ha megismertetik a népnevelés fontosságával, lelke egész hevével áldozatkész barátjává válik az iskolának és a tanítónak, pártfogójává egy ügynek, melynek kellő fejlesztésében hazája önállóságának, hatalmának, erkölcsi súlyának, községe jólétének, hírnevének, sőt saját gyermekei boldogságának feltételei rejlenek. És beszűnttem egy időre azon éles küzdelmet, melyet addig a hírlap-irodalom terén a felállítandó iskolaszékek ellen valóságos elkeseredéssel csak is azért folytattam, mivel a művelődés érdekeit olyanok kezében nem óhajtottam látni, kik már csak azért is, mivel áldásaiban soha sem részesültek, értékét és becsét nem is ismerhetik.

Aggodalmaim azonban alaposak voltak. Eötvös, a nagy emberbarát, csalatkozott az emberekben. Fekölt lelke bánatban merült el annak láttára, mint képviselik őt, az ország közoktatási miniszterét, a népoktatási törvény alkotóját, saját teremtényei makrapipával füstöl-

göve a tanítás szent termeiben, mint gázolják a népnevelés ügyét, mint feszítik keresztire az ehez tanító és mint fojtják halálra durva kézzel, vad indulattal, legnemesebb intencióit.

Igaz ugyan, hogy a legtöbb községben a tunyaság és tétlenség vádjával nem illetik az iskolaszékek nemes tagjait. Csak hogy kevés benne a köszönet! Elrendelnek mindent, a mit törvény és rendelet ráolvass iskolára és tanítóra. De ezzel azután meg is vannak, ha csak a véletlen nem szolgálat alkalmat amugy istenigazában rárontani valamelyik tanítóra, kívül azután csakugyan éreztetik, hogy „ők az iskola urai”. Egyébbel ritkán, vagy soha sem foglalkoznak. Hogy átkot hozhat a közérkölciségre még az iskola is, arról még álmodni sem jut eszébe; még kevésbbé arról, hogy a közérkölciség is bir fontossággal és értékkel a község jó hírnevére, hogy a közérkölciség az, melyben az állam erkölcsi súlya és hatalma rejlik.

Sok községben fordulok meg; ismerem viszonyait alaposan. Láttam már sok botrányt keltő visszaélést, de ritkán olyat, a milyent az ugynevezett ismétlő iskoláztatás körül elkövetnek. Berendelik az ifjuságot az iskolába, és hogy ezen ifjuságnak ott con amore teljék a kedve, hát mindkét nembelit egy házba, nem ritkán egy terembe is. No már most, a ki még nem látott Szodomát meg Gomorát, az fáradják egy ilyen iskolaházba. Lát majd olyat, a mitől égnek áll minden haja szála. Neki rohan ez az ismétlő iskolába rendelt ifjuság az iskolaházba, és hogy el ne késsék, vagy hogy a tanító felügyelete alól kivonhassa magát, előjön legalább is két órával a tanítás előtt. Az illem tiltja meg, leírni azt,

TÁRZA

Édes álom . . . .

Édes álom, mért hogy egyre
Bágyadt szemem kerüld?
Mért, hogy tündér, szép világod
Fátyolával nem fűdöd?

Nyugodt vagyok, nem bán semmi,
S az ő képe is eltűnt;
Elfelejtve, el örökre,
A mi történt közöttünk.

Ó bár volna! akkor szivem'
Nem busitná semmisen, —
Mig most csakúgy gyötör, dulja
Tövísként a szerelem.

Mert mióta, barna kis lány,
Szép szemedbe tekinték,
Azóta a nyugtom oda,
Elveszitem a békét.

Mert nincs győtrőbb, ninesen fájóbb
Sem a földön, sem egen,
Mint a tiltott, a kijátszott
S mégis égő szerelem.

(Budapest, 1881. nov. 1.)

Glász József.

Leány, hozzám jösz-e?

— Rajz. —

Tajnai Pál levélben arra kérte nagyságos Eméry János urat, hogy küldjön érte vasárnap este kocsi a kurtaszegi állomáshoz. Pál valamely ágon rokonságban állott a nagyságos ural; sőt egy időben, ugy beszélék, a nagyságos úr unoka öcsésének nevezte Pált, és Pál ekkor igen gyakran megfordult az emérvén kastély fái között; de mióta a két ifjabb Eméry kisasszony — Livia báró Iringa Leához, Henriette pedig Harácsi Dánielhez — férjhez ment, szegény Pálnak többé hírt sem lehetett hallani. Ez, bár ugy hangzik, épen nem azt jeleníti, mintha Pál azért szakadt volna el Eméryektől, mert a két angyalnak szárnya nőtt, hanem egyszerűen csak annyit a való, hogy Pál kimaradása, és a két szép lány házassága véletlenül épen összeesett. Egyéb-iránt Pál eltűnését nem is magyarázta senki sem oly rosszakaratúlag, minthogy egy általában senkinek sem jutott eszébe a fölött gondolkodni, miért távozott Pál el a nélkül, megmondta volna: hová megy? s a nélkül, hogy bucsuzáskor, így szólott volna, mint más-

kor rendesen szól: a viszontlátásra! Pál oly csendes és jelentéktelen tagja volt Eméryben a nagy társaságnak, hogy elmaradása után az első nyáron mindössze csak a kertész leánya tartotta érdemesnek, öblös pipából pófkéző apjához fordulva megjegyezni: vajon miért nem jött el az idén az a szomorú fiatal úr, a ki ugy szerette a mi kertünket? talán meghalt. A következő nyáron már a kortészlánynak sem jutott eszébe a fölött gondolkodni.

Pál azonban élt; levele bizonyítja. Péntek volt; szerencsétlen nap! Délután a nyári hőség elől menekülve, a kertben a százados gesztenyék alatt hűsült a társaság. Eméry Jánosné ő nagysága, — a kiről a leggonoszabb rágalmazó se merné állítani, hogy már 60 éves, — négy hetes menyecskéhez illő kacérsággal hallgatta a picinyke Piszkey bók-jait. Gyöngyike, a haz gyöngye, himzése fölő hajóit. Lesütött nagy szempillái alól csak néha villant ki egy-egy szánaköz tekintet, mely a lábainál egy fa törzsen guggoló Torza Dénesre esett, a ki Kisfaludy Sándort szavalva mezei bokréttát kötött. Eméry úr a ház ura egy vas széken ült és egyáltalában semmit sem tett és semmit sem gondolt. Ekkor hozta az inas a delutáni postát. Hírlapok, könyvek, bécsi ruhaminták érkeztek, legalább öt doboz, és nem kevesebb mint tíz számla jött a nagyságos asszony divatárusaitól, a bobiskoló házi-úr pedig Tajnai Páltól kapott levelet. Ebből állt a posta.

A nagyságos úr álmos szemekkel futott végig a néhány soron. — Pál írja Budapest-ről, hogy vasárnap kijön. Négy esztendeje hírt se vettük. Senki se tett rá megjegyzést. Négy esztendeje, hogy még a nevést sem ejtették ki ebben a nagy házban, és négy esztendő mulva, mikor először ad hirt magáról, nincs ajk, mely viszhangja legyen búnak vagy örömnök ez idegenné vált név hallatára.

Hanem azért Pál megérkezett. Borongós nap volt. A verőfényes péntek után szombaton éjjel erős vihar vonult át a vidéken, s a fekete felhők fehér foszlányai még vasárnap déltájban is ott lengedeztek a magas égen. A virágok üdőbbek voltak, a pacsírták dala csatogóbb, a mező zöldebb, a valóban így volt; nem azért mert Pál érkezett, hanem csupán az okból, mert a természetnek ünnepe volt a vihar után.

Eméryeknél a ritka vendég legcsekélyebb rendváltozást sem okozott. Özsonnára vendégek voltak hiva a szomszéd faluból és azok

nem is mulasztották el a kávézás idejét. Pontosan megjelentek. A szeretetreméltó Garami család, (öt leány és egy mama), hat esztendő óta ismert jó tulajdonsága: az angolos pontosság, új példával lön megerősítve! Négyre ígértek és négy órákor csakugyan megállt a rengeteg bárka a kastély oszlopai előtt és rejtélyes belsejéből egymásután bukkantak elő az öt arany szőke fej, s utánok a hatodik vörös. A tornácok Piszkey úr is a legifjabb Eméry Miklós, álltak és — hajlongtak. Felesleges többet mondani. A delutánt oly felségesen töltötték mindannyian, hogy bizonyára örökkévaló emléket őrizk szíveikben, mint a milyen szerény emlék e toll dicséretéből háromlanok reá. Fitymálták a kurtaszegi színházat, beszéltek — rosszat a távolevők-ről, a hölgyek sokat, emlegették diadalait bálokban és löversenyeken, az urak pedig különös elöszertettel emlékeztek meg legújabb vadászalandjaikról. A nagyságos úr szólanul maga elé bántul, míg a nagyságos asszony kedvencz mosusz-flaskójából pajzánul öntözgette a gavallérokat. Később aztán társasjátékokat rendeztek, majd ismét kérdések és feleletekkel mulattatták egymást, míg végre mindből kifogyva, újból kezdtek a — másort.

Igy mult az idő és e közben nyolcz óra lett. Az inas jelenté, hogy a vacsora készen van és hogy Tajnai Pál úr megérkezett. Az arcok kivétel nélkül fölvidultak. Pál az ebéd-lőben volt, nem ment a társaság elé, nagyon halovány volt és nagyon holdog. Ugy ült az asztalhoz, a mint jött, porosan, félre csúszott nyakkendővel, fekete kabátban. Egész vacsora alatt nem lehetett egy szavát venni. Szemben ült Gyöngyikével; de egyszer se nézett Gyöngyike szemébe. Arczából mégis oly szokatlan derű sugárzott, és oly nyugodtság mosolygott, minő csak azoknak arczán ömlik el, kik valami nagy dolgot jól végeztek el. A háziasszony nem egészen haragos, de nem is épen nyájas pillantásokat vetett Páira. Mintha azt akarta volna kifejezni: minek jött ez a fatuskó ide, ha neki nem udvarol! A Garami kisasszonyok szendén viselték magukat. Nem titkolhattak el némi elfogódást, a mit mindig érezni szoktak, valahányszor fővárosi fiatal emberrel találkoznak. És Pál jelenleg fővárosi fiatal ember volt. Vacsora után a szalonban gyűltek össze. A Garami kisasszonyok énekeltek, zongoráztak s e közben Gyöngyikét folyton avval kinozták, hogy milyen különös! milyen elfogult és szórakozott! A mihez Torza

úr, — arczán ábrándos epedés kifejezésével — sohajta még azt jegyzé meg: és mily kegyetlen! Torza úr roppant neveléses volt a pillanathban; de ő azt gondolta, hogy szörnyű érdekes. Végre a sok gyönyörűségnek is vége szakadt; a rejtélyes bárka előrobogott, a család egyedül maradt, és csakhamar kiki jó éjszakát mondott.

Jó éjszakát! Vajon lesz-e Pálnak jó éjszakája? Tud-e az a bánatos arcz fölvidulni, az a reszkető ajk mézet szívni, az a sötét szempár boldogság fényében izzni? Az a vall, mely a gondok és fájdalom nagy súlyát elviselte, elég erős lesz-e, hogy a gyönyör terhe alatt ne ingadozzék?

Kezeit összekulcsolja, azután homlokához szorítja és sirva borul az asztalra. Az asztalon előtte egy apró papírszeletke fekszik, melyre e pár szó van írva: Éjfélok a parkban leszek!

Édes szavak, áldott szavak: éjfélok a parkban leszek!

Éjfélok csillagos volt az ég. A parkban semmi zaj. Tücsök nem cirpelt, bogár nem zümmögött, level se rezzen, az éjféli harmat nesztelenül lepte meg a virágok kelyhét. Ez a szerelem ünnepe volt. A vén tölgy alatt két fiatal szív ölekezett. Gyöngyike írta: éjfélok a parkban leszek; Pál olvasta: éjfélok a parkban leszek. Nem kellett egymásra várniok. Egyszerre érkeztek mindketten.

— Tudod-e miért jöttem?

— O tudom! Utolsó csököd ajkamon ég. Utolsó szavadat őrszi szivem. Azt mondtad mikor bucsuztál: ha még egyszer előjövök, érteid jövök. Eljöttél, értem jöttél.

Lehet-e most többet szólni? Pál elmondhatja-e, hogy távozása óta mily küzdelmeket élt át? s Gyöngyike számot adhat-e, hánszor könnyezett a vén tölgyfa alatt?

Pál nem mondja: Igen! érteid jöttem, elviszlek magammal, hogy pályám göröngyein ketten együtt harcoljunk tovább. Gyöngyike se kérdi: Mit tettél azóta? hivem voltál-e mindig? szeretsz-e még?

Boldogok! Gyöngyike karjaival szendélyesen átfonja Pált. Szemeik egymásba merülnek; ajkuk összetapadnak; egymás keblén soká — soká zogoknak holdogan.

Rudnyánszky Gyula.

a mit ez a vad, féktelen banda a tanításnak szánt termeiben elkövet. A legcsekélyebb az, hogy berondítják az iskolaházat, megsemmisítik a gyakran amugy is nyomoru tanzsereket, verekednek és lármanak, hogy még a szomszéd utcából is bámulják a lármat és kimutatják, hogy ők szabad polgárok szabad fiaik, még a tanító is bántalmazván, ki már csak azért is sem meri őket büntetni, mivel a hősök legvalószínűbb hősei a bírák és az iskolaszéki tagok nemes ivadéai. No csak még az ilyen kellene annak a szegény tanítónak! Itt, az ismétlődő iskolában, válnak azon vad és féktelen suhanczokká, kik éjnek idején megfosztják a kerteket gyümölcsseiktől, ellopják a szárnyas jószágot az ólok tetejéről, betöltik az utcákat pokoli zajjal, megtámadják a békés embereket és kigúnyolják a hatóságok tekintélyét.

Ezt a szörnyű állapotot kívántuk a tanhatóságok, az előjárók és az iskolaszékek kiváló figyelmébe nyomtatékosan ajánlani! Ez az állapot az, mely alapján megtámadja ifjúságunk erkölcsét, megsemmisíti a törvény legnemesebb intencióit, tönkre teszi még a legjelesebb tanító buzgalmat is és „szabad polgáraink” azon undok fáját neveli, kik botrányos magaviseletoik, rakoncátlanok macakasságuk, a hatóságok tekintélyének elleni szakadatlan bujlogatásuk és a törvények iránt tanúsított megvetésök által vélik leginkább alkotmányos jogaikat a „szabad állam”-ban gyakorolhatni.

Reméllem, hogy figyelmzetésünk, már csak a tárgy fontosságánál fogva is, okot fog szolgáltatni arra, hogy a kellő szigorú intézkedések által eleje vetéssék oly bajnak, mely vidékünk közérkölciségének veszedelmére válhatnék. Az ilyen ifjúságból felnövekedett nemzedék kezében a szabadság és egyenlőség a legborzasztóbb fegyver volna maga a szabadság és az egyenlőség ellen.

L. A.

A magyar királyi csendőrség.

Az 1881. évi III. törvények a Magyarországon felállítandó csendőrség szervezését rendeli el, — ezen intézmény szervezete általános ismertetése tehát nem lesz egészen érdektelen, annyival inkább, mint hogy az intézmény szervezeti szabályai, valamint a csendőrségi szolgálati szabályzat már is ő Fölsege által szentesítették, a képviselőház a csendőrség eltartására szükséges költségvetést megszavazta s egy közelebb tartott minisztertanácsban még két csendőrkerület felállítását elhatározott, mire vonatkozólag a belügyminiszter az illető törvényjavaslatot rövid idő múltán a ház elé fogja terjeszteni.

A csendőrségnek egész Magyarországon való szervezéséről szóló m. évi III. törvények szerint az Erdélyben már létező csendőrségek kivételével a csendőrség felállítását a csendőrségi szolgálati szabályzat már is ő Fölsege által szentesítették, a képviselőház a csendőrség eltartására szükséges költségvetést megszavazta s egy közelebb tartott minisztertanácsban még két csendőrkerület felállítását elhatározott, mire vonatkozólag a belügyminiszter az illető törvényjavaslatot rövid idő múltán a ház elé fogja terjeszteni.

A csendőrségnek egész Magyarországon való szervezéséről szóló m. évi III. törvények szerint az Erdélyben már létező csendőrségek kivételével a csendőrség felállítását a csendőrségi szolgálati szabályzat már is ő Fölsege által szentesítették, a képviselőház a csendőrség eltartására szükséges költségvetést megszavazta s egy közelebb tartott minisztertanácsban még két csendőrkerület felállítását elhatározott, mire vonatkozólag a belügyminiszter az illető törvényjavaslatot rövid idő múltán a ház elé fogja terjeszteni.

Minden csendőrségi kerület élén egy törzstiszt áll, ki mellé még egy másik, alsóbb rendfokozatu törzstiszt vagy rangidősb százados osztatik be, kinek feladata a parancsnokot helyettesíteni s egyáltalában támogatni. Továbbá egy főhadnagy mint segéd tiszt, egy más alantás tiszt mint oktató, egy számvivő és három más őrmester mint segédmuikas van még a csendőrségi kerület rendelkezésére bocsátva, ezek képezik a törzset, melyhez még egy polgári állásu irnok és két irodaszolgja járul. A csendőrségi kerület 2—4 századra és ezek 2—3 szakaszra oszlanak, utóbbiak a közbiztonsági, de kivált a közlekedési és egyéb területi viszonyokhoz képest 10—18—20, sőt néha még több százványosan elhelyezett őrsből is állanak.

A szárnyparancsnok százados, melléje számvivő őrmester van rendelve, a szakaszparancsnok alantás tiszt, őrsparancsnok rendszeren őrsvezető, fontosabb helyeken őrmester, egy őrs 5—15 csendőrből áll; 64 □ kilométernyi területre átlag 1 csendőr esik. A szárnyaknál lévő tisztek nincsenek lóval ellátva. (A Bachkorszakbeli zsandarság minden tisztjének két

lótápadag járt.) Lótápadag csak a törzstiszteknek és a törzshöz tartozó századosoknak, valamint a segéd tiszteknek jár. Lovas csendőrség a jövő év elején — de csak az Alföld bizonyos területein fog fölállítani.

A csendőrség személyi és katonai ügyekben a m. kir. honvédelmi miniszter alatt áll, bűnügyekben a m. kir. honvédbíróságok illetékesége alá tartozik, fegyelmi tekintetben előjáróinak joghatalma alá.

A közbiztonsági szolgálat tekintetében a csendőrség a belügyminiszter alá van helyezve, e testületnek mindennemű javadalmazása a belügyi tárca rovására történik. A őrs csendőri parancsnokság évenként 1.924.272 forintba fog kerülni, a pandurrendszer most évenként 1.141.518 forintba kerül, a többlet tehát évenként csak 782.161 frtot teend ki. A tisztek kinevezése iránti előterjesztések a királyhoz a belügyminiszterrel egyetértőleg a honvédelmi miniszter által tételnek meg, míg az altiszteket az ezredparancsnoki joggal fölruházott csendőrségi parancsnokok nevezik ki.

A csendőrség a megyékben a közigazgatási hatóságoknak van rendelkezésére bocsátva, melyek a csendőrség szolgálatát írásbeli, esetleg szóbeli felszólítás útján veszik igénybe, míg a kir. törvényhatóságok s egyéb állami hivatalok, valamint a katonai parancsnokságok is a csendőrség segédletét csak írásbeli megkeresés útján vehetik igénybe.

A csendőrszolgálat háromféle, u. m.:
1. rendes szolgálat, mely az őrsök által őrzött területek védelmére és utasítás szerint teljesítetik;
2. felszólított szolgálat, mely a közigazgatási hatóságok felszólítása, vagy egyéb oldalról jövő megkeresés folytán, meghatározott azonban és bizonyos cél elérése végett teljesítetik, és
3. segédlet szolgálat, mely szintén felszólítás vagy megkeresés folytán hajtandó végre.

A csendőrség segélyét, a szolgálati szabályzatban körülirt esetekben és módon — mindenki igénybe veheti.

A szolgálat járőrök által végeztetik, két embernél kevesebb egy járőr nem lehet, a járőrök a katonai járőr jogaival bírnak. A csendőrség mindenkor oldal fegyverrel kell megjelennie, azért az mindig mint szolgálatban lévő tekintetik. A csendőrség körülmény különös jogokat nyújt ugyan, másfelől azonban bármily büntető cselekvény elkövetése esetén kettőztetett szigorral büntetetik. — A csendőrség tisztjei külön-összees állományképeznek, mindazonáltal tekintettel arra, hogy a magyarországi csendőrségnél a szolgálati nyelv a magyar, a horvát pedig a horvát, a tiszteknek rangkiegényítés céljából való viszont áthelyezése igen bajos, sőt a különböző szolgálati viszonyok miatt nem is eszközölhető, e részben tehát mindenesetre külön intézkedések lesznek szükségesek.

Torontálmegeye törvényhatóságának 1881. évi december hó 29-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

(Folytatás.)
A nagy-kikindai alapok terhére rendszeresíteni kívánt alszámvevői és két irnoki állás a belügyminiszterium által megtagadtván, ezen leirattal szemben azok engedélyezése érdekében a belügyminiszteriumhoz újabb felterjesztés intéztetik.

Bubalovits János szolgabírósegéd részére a leérkezett belügyministeri engedély alapján a kolera alaphól 300 frt kölcsönként megszavaztatott.

Csokeryán Döme pancsovai járási csendőrség részére a belügyminiszteriumhoz felirat intéztetik, hogy a volt közbiztonsági személyzet részére törvényileg listosított végkielégítés mielőbb folyóva tessenek.

Torda község határozata, melyben a boszniai fuvarosok részére kártérítés címén 257 frt szavaztatott meg, jóváhagyott.

Trubswetter község előjárósága ellen az előjáróság felfolyamodványának felvételével az 1870-73 évekből származó 159 frt közmunkaváltási hátralék erejéig, a mennyiben e hátralék az illető közmunka kötelezetektől már nem lenne behajtható, a végrehajtás elrendellettik.

A Szerb-Nagy-Szt.-Miklós községében paragon heverő egy negyed holdnyi megyei beltelek 300 frt kiáltási ár mellett eladatni határozottat. Az árverés megtartásával az ottani szolgabíró bizottat meg.

Szécsán község képviselőtestületének határozata, melylyel a község tulajdonát képező malomnak eddig iskolai czélokra fordított jövedelmét az iskolától elvonta; miután a községi iskola czéljaira más jövedelmi forrás nem biztosított, feloldatott.

A Német- és Magyar-Csanád között levő marosi keresztöltés megvizsgálására Csanádmegeyével egyetértőleg kiküldött vegyes bizottság jelentése Csanádmegeye elhatározásának beérkezéig tudomásul vétetett.

Poroszkay Béla megyei főügyész indítványát, melyben a jegyzői kart a közzételti tárgyorozat szabatosabb egybeállítására kéri utasítani, meggyőződést szerzvéen magának arról, hogy a jegyzői kart e részben semminemű mulasztás sem terheli, visszavonván, ez helyeslő tudomásul vétetett.

A peressé vált megyei követelésekre nézve határozatilag kimondottat, hogy mindazon esetekben, midőn a követelés a megye által szabadon választandó bíróság előtt perelhető, rendszerint az alperes illetékes bírósága előtt pereltessék. E szabálytól eltérőnek csak kivételes esetekben és a fő-

ügyész beleegyezésével van helye. — Peres ügyek vitelével tb. ügyészek meg nem bizhatók.

A pénzüntézetek által a náluk elhelyezett megyei pénzek tekintetében adandó biztosíték iránt két indítvány állott egymással szemben. Az első a megye alispánjé, ki az intézetektől és illetőleg azok vezetőitől jelzrlogi biztosítékot kíván, a másik a megyei főügyésze, ki az alispant azon joggal kívánja felruházni, hogy az e czélra választandó bizottsággal a pénzüntézetek ügykezelését bármikor megtekinthesse. Hosszabb vita után ez utóbbi indítvány szótöbbséggel elfogadtatott. E határozat ellen Tallian Béla alispán felebbzést jelentett be.

A megye alispánjának indítványára elhatározottat, hogy a megye közönsége által alkotott es megerősítés végett az illetékes miniszteriumokhoz már régebben felterjesztett több rendbeli szabályrendelete mielőbbi jóváhagyása érdekében az illető miniszteriumokhoz felirat intéztessék.

A Ring-színház leégése által sújtottak javára főispán úr felhívása folytán a megyei szegényalap terhére 200 frt szavaztatott meg.

Mosony megyének a kir. adohivataloknál elhelyezendő árvalaték utáni vérbizonyítványoknak a II-ik fokozat szerint való bélyegezést elrendelő pénzügyministeri rendelet hatályon kívül helyezése iránt a képviselőházhoz intézett felirat pártoltatik és a képviselőházhoz hasonlóan felirat intéztetik.

Török-Kanizsa község képviselőletének azon határozata, hogy az ottani gör. kel. papi alapot illető 2 urbéri telek föld es pótkert, mely a község mint erkölcsi testület tulajdonára van telemeknyezve, a papi alap javára átkebeleztessek, valamint a pótkert eladására vonatkozó szerződés jóváhagyatott.

Nagy-Szent-Miklós község képviselő testületének határozata, melyben a belrendőrség szervezésére vonatkozó szabályrendelet mellözésével a felelős örök intézményének fentartása mondatott ki, hatályon kívül helyeztetett.

Billét községének 1880. évi közmunkatartozása leirattott.

Nagy-Szent-Mártonközség képviselőletének egy 2000 frtnyi inségekölcsön felvételét kimondó határozata, miután az inséggel küzdő lakosság élelmézéséről már gondoskodva van, feloldatott.

A megye alispánjának jelentése, hogy néh. Karácsonyi Ferencz, m. biz. tag koporsójára a törvényhatóság nevében koszorút tett, helyeslő tudomásul vétetett.

A megyei pandurok lakbérpótlék iránti kérelmükkel, alap hiánya miatt elutasítottak.

Az Ujvárott meglepedett köngisdorfi lakosok, miután haz es egyéb középítkezéssel vannak elfoglalva, az 1882. évi közmunka leszolgálatára alól felmentettek.

Marianszky Steva mellenczei lakos folyamodványának, hogy az általa megvett ingatlant terhelő 400 frt kölcsönt megtarthassa, hely adatott.

Idvor községének a mezei rendőrség szaporítása es díjazása tárgyában hozott határozata feloldatott és a község új határozat hozatalra utasítottat.

Marok Szilárd, t. b. szolgabírói segéd részére az 1880. és 1881. évekre 200 frt pótlék szavaztatott meg.

A Tiszának szeged-titeli szakaszán elvonuló töltések helyes vonalozására vonatkozó tervek felulvizsgálata czéljából egybehívott vegyes bizottságba Tallian Béla alispán egyhangulag megvalasztottat.

Szerb-Nagy-Szent-Miklós község képviselőletének határozata a községet terhelő adótarozások törlesztésére felveendő 16000 frt kölcsön tárgyában jóváhagyatik.

A megyei arvasék segéd es kezelő személyzetének drágasági pótlék iránt előterjesztett kérelme, alap hiányában elutasítottat.

Theodorovits Dusan mellenczei lakos kérelmének, hogy a nagy-kikindai kerületi alapot illető 7000 frt tartozását részletekben törlesztthesse, hely adatott.

Oppova község képviselőletének egy 3000 frtos kölcsön felvételét kimondó határozata, jóváhagyatott.

Erdőgh Virgil nagy-kikindai lakos mint kiskoru Ronkovits Vilma, Gyula es István gyámja, azon kérelmével, hogy Szerb-Nagy-Szent-Miklós községe a néhai Ronkovits Sándor volt szerb-nagy-szent-miklói jegyző után nevezett árvák részére nyug- vagy kegydíj kiszolgáltatására köteleztessék, mint törvényben nem gyökerező, elutasítottat.

(Folytatjuk.)

Magyarország nemzetiségei az 1880-ki népszámlálás alapján.

(Lásd 1881-ik évi 52-ik számát.)
(Vége.)

Magyarország népessége anyanyelv szerint.

	Az 1870-ki számlálás szerint	Az 1880-ki számlálás szerint
Magyar	6156421	6165088
Német	1820922	1798373
Tót	1817228	1790476
Oláh	2470069	2323788
Ruthén	469523	342341
Horvát-Szerb	573995	605725
Egyéb	11295	203767
Beszélni nem tud	—	499054
Összesen	13219413*	13729622

* Az akkor még főnállt magyar határvidek nélkül.

A közel fölmillió még beszélni nem tudó gyermek számba nem vétetvén, 1870-ben es 1880-ban csak kerek 13,200.000 lakos derített ki a nyelvi viszony szerint.
E számok csodálatos összhangzásában látja a szerző legfőigazolását annak, hogy Magyarország nem járt el tendenciója a számlálás végrehajtásában, sőt objektívebben egy állam sem járhat el oly műveletnél, mely épen polyglott országban, ha ki akart volna használtatni, könnyen más eredményekre vezethet vala. A Horvát-Szerbeknél mutatkozó emelkedés részben a régi magyar határvidek visszacsatolásának tudható be, lehet azonban, hogy ott némi kis nemzetiségi izgatás foly.

A bemutatott számok azonban nem merítik ki a magyarságot, sokkal érdekesebb, mennyi azon idegen ajkuk száma, kik saját anyanyelvükön kívül magyarul is tudnak, es pedig beszélni számokban es az összes idegen ajkuk százalékában.

Német	377041	= 21.02%
Tót	176693	= 9.82 "
Oláh	137252	= 5.90 "
Ruthén	19525	= 5.70 "
Horvát, szerb	65637	= 10.83 "
Vend	7450	= 12.22 "
Örmény	3116	= 88.66 "
Czigány	18728	= 23.85 "
Egyéb	2364	= 10.82 "
Külföldi nyelvű	10462	= 25.07 "
Összesen	817668	átlag 10.81%

E viszonyokat az egyes megyék föltűnőbb példaival illusztrálva, kitűnik, hogy minél nagyobb a megyékben a magyar többség, annál több idegen ajku is beszéli a magyart. Több köztük továbbá a magyarul beszélő férfiu, mint nő. Miből előadó azt következteti, hogy a férfit ugyan megtanítja az élet szükségése az állam nyelvére, de a nő csak az iskolában sajátíthatja el, miért is a leányiskolára nagyobb gond fordítandó.

Ez állítást igazolják a főváros adatai, melynek leány népiskolái ismert jóságuk, de itt azután a magyarul beszélő idegen ajkuk szép száma csakugyan nagy is es majdnem egyenlő férfiaknál es nőknél, t. i. 27000 férfi es 26657 nő.

Mennyire nem áll a főváros magyartalanságának híre, mutatják a számok:

Budapest fővárosban volt 1880-ban

	Anyanyelv szerint	%
Magyar	198742	= 55.12%
Német	119902	= 33.25 "
Tót	21581	= 5.98 "
Oláh	408	= 0.11 "
Ruthén	59	= 0.01 "
Horvát-szerb	1756	= 0.48 "
Egyéb	81	= 0.06 "
Külföldi nyelvű	7625	= 2.11 "
Beszélni nem tud	10397	= 2.89 "
Összesen	360551	= 100%

	Azon túl tud magyarul	%
Német	43519	= 36.3%
Tót	6328	= 29.3 "
Oláh	288	= 75.9 "
Ruthén	43	= 72.8 "
Horvát-szerb	1044	= 59.4 "
Egyéb	54	= 67.5 "
Külföldi nyelvű	2379	= 31.2 "
Összesen	53655	= 25.4%

Hasonlóképen előnyös viszonyokat tüntet föl e tekintetben Magyarország városi népessége, mely közé az összes városi kir., a törvényhatósági joggal fölruházott es a rendezett tanácsú városok soroztatnak. E szerint van Magyarország 143 városában:

	Anyanyelv szerint	%
Magyar	1335014	= 62.0%
Német	378121	= 17.7 "
Tót	155358	= 7.2 "
Oláh	77612	= 3.6 "
Ruthén	3586	= 0.2 "
Horvát-szerb	89508	= 4.5 "
Vend	461	= 0.2 "
Örmény	2189	= 0.1 "
Czigány	5109	= 0.2 "
Egyéb	5664	= 0.3 "
Külföldi nyelvű	18587	= 0.8 "
Beszélni nem tud	72127	= 3.4 "
Összesen	2143030	= 100%

	Azon túl tud magyarul	%
Német	127799	= 33.7%
Tót	32910	= 21.2 "
Oláh	21365	= 17.5 "
Ruthén	1534	= 42.1 "
Horvát-szerb	19603	= 21.9 "
Vend	95	= 20.6 "
Örmény	1984	= 90.7 "
Czigány	1900	= 37.2 "
Egyéb	529	= 9.3 "
Külföldi nyelvű	1697	= 30.6 "
Összesen	213416	= 29.3%

Itt szerző ismét kitér az egyes nemzetiségek magyarsági arányára es kimutatja, miként a német es a külföldi orszagszerte a legnagyobb arányban beszélik a magyart, a városokban még inkább, legerősebben pedig a fővárosban, s azt a nagyobb műveltségi elemmel hozza kapcsolatba. Összehasonlítva továbbá a nyelvet a hitfelekezettel, számszerint kideríti, mennyire nem lehet a hitfelekezetből a nemzetiségre következtetni; mert igaz ugyan, hogy a ruthén tulajonyó nagy része görög katolikus; de már az oláhnál csak kisebb része az, két harmada gör. kel. A helvét hitvallású 90 százalékban magyar, de az ország többségét képező róm. katolikus, az evangélikus meg zsidó minden nyelvből való. A zsidóknak 56.3 százaléka magyar, de a német is náluk van legnagyobb arányban képviselve, t. i. 33.2 százalékkal. Összevetve a kor szerint osztályozott népességet az anyanyelvel, kitűnik, hogy az

ország
gyars
közül
nyelv
46.9
zetisé
indole
gyobb
ország
rosi le
aranya

60 év
51—6
41—5
31—4
21—3
11—2
0—10

A
a fővá
arányba
fiatalsá
és ez
a nemz
katonas
számlál
osztályo
magyar
százalék
holott a
a horvát
pelnek
4.4 száz
Öss
véket,
és honv
elő magy
ben elló
ama váro
ezer mag
vagy Ro
áltaia s
más álla
nincs s
342,800
lékot, tel
Kuta
eddig ad
vost, Bu
István fi
melyet az
köszöni a
a mi azo
Előa
„A s
arról győ
ték volna
ság, barm
a tömegé
intelligens
hat millió
még a na
dának töb
súlyt akar
83 százalé
egyebet ne
De az
csatlakozk
birja, s m
osztozik,
viseli. Es
Hunfalvy
szimü kön
azon jöslé
tulni kell
erők által
nak meg
működni a
számítanak
zetunket.
nyuljon bar
századokba,
ifju nemzet
gunkat a c
felszabad ot
tudni fogja
anyanyelvü
lőjük. Intell
szaporodik é

Nézetem
tét szerzek
kicsinyes es
és több ezé
helyett arra
jőjjön velem
zsenuialissab
sult, a Sugár
zünk magunk
tet? fogja es
való az? Mi ha
könnyű, de a
roppant nehe
hogy különböz
De mindegy.
pest, hala az
művelődés új
azok száma,
vezésének sz
elégíteni es
Egy új számo
szimű, opera
sikerültebb e
költeménye, e
ma barb eseme
doba dobott kar
dó meggyőző
egyebet nem,
magyarnak for

országban átlag nagy stagnáció van a magyarságban, a mennyiben a 60 éven fölüliek közül is épügy 46.8 százalék magyar anyanyelvű, mint 3-5 évesek korosztályában 46.9 százalék, a mi a tömegesen lakó nemzetiségekkel szemben és eddig tanúsított nagy indolenciával nem is csodálható. Annál nagyobb tért foglalt azonban a magyarság az ország legműveltebb osztályában, t. i. a városi lakosságban. Itt a magyar anyanyelvűek aránya a következő:

	Az összes 143 városban	A fővárosban
60 éven fölülieknek	59.2%	40.7%
51-60 éveseknek	59.0	42.0
41-50 "	60.4	46.6
31-40 "	61.8	51.9
21-30 "	64.8	58.6
11-20 "	66.0	63.3
0-10 "	68.3	64.2

Az összes városokban tehát 9.1 százalékkal a fővárosban éppen 23.5 százalékkal nagyobb arányban szerepel a magyar anyanyelvű valló fiatalok, mint a még elő régebbi nemzedék, és ez nagy haladás. Ezután elkészítjük a nemzetiségi inventárt és áttér a cs. kir. katonaságra, mely az osztrák rendszer szerint számlálva van (Umgangssprache) szerint osztályozott és így csak 37.8 százalék jut a magyarokra, holott az országos átlaguk 45 százalék, a németekre viszont 25 százalék, holott az országos átlaguk csak 13 százalék; a horvát-szerbek csak 6.5 százalékkal szerepelnek a hadseregben, az országban csak 4.4 százalék, egyéb stb.

Összeadva azután a magyar anyanyelvűeket, a magyarul beszélőket, a hadsereget és honvédséget, a Horvát-Szlavonországban élő magyarokat és konstatacióval, hogy a Bécsben elfogadott (Umgangssprache) mellett csak ama városban egymagában elvezett 30-40 ezer magyarunk, még sem tér ki Moldáviában vagy Romániában lakóira, mert nem akar az általa is hibáztatott német rendszer szerint más államok alattvalóira is reflektálni. Erre nincs is szükség, így is kihoz 7 millió 342,800 magyar, vagyis közel 53.5 százalékat, tehát tetemes abszolút többséget.

Kutatva végül a nemzetiség fogalmáról eddig adott különféle definíciókat, idézve Eötvöst, Hunfalvyt, Gunplovizot, rámutat szent István birodalmának közel ezeréves fonálására, melyet az államalkotó és művelődési elemének köszöni a nemzetnek, mely magyar, minden a mi azon belül van, csak nemzetiség.

Előadását így fejezi be: „A statisztika alapján tett tanulmányaim arról győztek meg engem, s vajha meggyőztek volna t. hallgatóimat is, hogy a magyarság, bármely látszólagos stagnációjára mellett a tömegében folyton halad és gyarapszik, az intelligens körökben. Nemzetünk zöme azon hat millió magyar anyanyelvű, mely számnak még a nagytömegű oláh sem ért el harmadának többségét. Ha a skytha magyarságra is színt akarunk fektetni, az ama 6 milliónak 83 százalékában rejlik, mely a magyar nyelvnél egyebet nem ismer.

De ezen államalkotó nagyszámú elemhez csatlakozik azon másik millió, mely nyelvünket bírja, s mely minden kulturmunkálatunkban osztozik, mely hazánk szellemi erejét képviseli. És ezzel önként meg van czafolva a Hunfalvy Pál tudós hazánkban „Die Ungarn“ című könyvében idézett Paul de Lagarde azon jóslata, mely szerint a magyarok pusztulni kell, mert a nemzetek csak szellemi erők által tarthatnak föl fiatalon s ifjodhatnak meg újra. Hiába, nem lát ő ilyeneket működni a turániaknál (Chova bennünket is számítanak), nem lát, mert nem ismeri nemzetünket. Nem szükséges megijednünk, mert nyúljon bár vissza eredetünk a praehisztórikus századokba, Európában ifjú nép vagyunk. A ifjú nemzetek egész erejével vetették magunkat a civilizációra s a ki csak rövid felszabadó itai kultur törekvéseinket ismeri, az tudni fogja, hogy skytha bár, vagy német anyanyelvű, de magyar volt összes képviselőjük. Intelligenciánk magyar, ez terjed és szaporodik és ebben rejlik jövőnk biztosítása.

Fővárosi levél.

Budapest, január 8-án.
Makart: Ót érzék.

Nézetem szerint sokkal nagyobb élvezetet szerzek olvasómnak, ha a számtalan apró, kicsinyes esemény, pletyka, polemia, botrány és több ezekhez hasonló dolgok elbeszélése helyett arra kérem, fogadjon el karomat és jöjjön velem végig volt külügyminiszterünk legzsenialissabb eszméjén, mely ma már megtestesült, a Sugár-uton, ki a Mücsarnokba és szerezte zünk magunknak egy kis művelvézetet. Művelvézet? fogja csodálkozva kérdeni. Minek az? Mire való az? Mi hasznom van belőle? Korunkban igen könnyű, de nálnak, őszintén megvallva, még roppant nehéz így kérdésekre felelni a nélkül, hogy különködőnek ne tekintsek az embert. De mindegy. Fővárosunk, ez a kedves Budapest, hála az égnek, haladt már annyira a művelődés útján, hogy lakói közt nem csekély azok száma, a kik műszoztónak, a szép élvezésének szükségét minden áron ki akarják elégíteni és coule que coule ki is elégítik. Egy új szomorujáték, vigjáték, színmű, népszínmű, opera vagy operett; hirneves festőnek sikerültebb műve, egy jelesebb költő kiválóbb költeménye, egy-egy tudós legújabb munkája ma már eseményt képez, mely a löporos horodba dobott kanóczként robbanja föl a szunnyaadó meggyőződéseket. És ez így van jól. Ha egyebet nem, haladást bizonyít, a mi minden magyarnak forró végya, meri ez nem megve-

tendő erőt ad legutóbbi népszámlálásunk szomorú adatainak megingatására.

De siessünk. A Sugár-ut elején vagyunk. Ha végig tekintünk az ezernyi egymást gyors ügetésben elkerülő fényes uri fogaton, ha csaknem negyed mérföldnyi távolságot szemünkbe ötlenek a Városliget kopasz fái, jobbra balra az óriási paloták sora, melyek előtt tengernyi nép hullámozik, fülcinkébe zúg az a leírhatlan nagyvárosi zsvaj, lehetetlen elzárkózunk a nagyság érzete elől. Mire kitérünk, az othon csendes, nyugalmas érzelmeit egy idegen váltotta föl, a mit talán a végtelenség, az indefini, érzelmének lehet mondani.

Megérkeztem. Alig várjuk, hogy a széles márványlépcsőkön följérjünk. A teremben vagyunk. Lelegzetünk megakad és elnémultunk. Csak néhány szellemesnek látszani akaró hölgy susog egymásnak megjegyzéseket és fojtja zsebkendőjébe kitérő nevetését a felhomályban, a képekkel szemközti fal előtt a látogatók nagyobb kényelmére elhelyezett pamlagokon és zsölleken. Minden más gondolatot félre téve, a képek élvezésének adjuk át magunkat. És mit látunk?

Széles, aranyrojtos szegélyű, sötétvörös bársony függöny által képezett keretben öt női alakot, öt külön képen. A képek alatt a fal tövében mohával benőtt termés kövekből alkotott dísz, egy méternyire a faltól, a tülbuzgó műbarátok illó távoltatására, feketére festett faból készült alacsony korlát, a melynek két végén alacsony oszlopokon vörösréz-edényben egy-egy déli növény. A világítás fölülről akként jó, hogy csakis a kiállított műtárgyra esik. A nézők ennek következtében felhomályban vannak és innét rebbentik el „ah!“ és „oh!“-jait, valahányszor a mű szemléltése közben keletkezett újabb érzésről adnak számot maguknak.

A képek alakja a Makart által híressé tett téglalap. Mindegyik kép körülbelül 1.3 méter magas, 0.6 méter széles és 0.1 méter széles arány keretben van foglalva. A képek arányai távolban vannak egymástól. Minden alak meztelen és a három látható arcz híres bécsi szépségek arczépe. Ez a hatás titka, és ebből származik a nagy vonzóerő, melyet a mű- és nem-műbarátokra gyakorolnak. A képek öt érzékünket személyesítik.

A tapintást ábrázolja az első. Felénk hátul fordult nő lép ki a vízből, bal vállán tartva, hihetőleg a hideg furdó hatása által elkedvetlentett gyermekét. Az alakok által be nem töltött tért vastag nyarfaag foglalja el, melynek galyai közül a sötétekek és mosolyog felénk. A nő szöke és elüt Makart eddigi női alkotásainak legutóbbjától, mert sovány és izmoságra hajló. A tapintást, igaz kissé erőtetett módon, az anya és gyermekének közvetlen érintkezése jelképezi. A második kép a hallást jelképezi. A nő egy nadasban, páni sippal kezében, márványoszlopra támaszkodik, jobb kezét a hallás - inkább felülés - föl-tüntetést végett jobb fule alatt tartja. Felig felénk van fordulva, haja sötétvörös, arczéle és orrának metszése semita jellegre vall, ceintureje egy a bal csipőről részelt leelőző, drágakövekkel kivert keskeny öv, melyről finom fehér lepel hanyagul csúg le, előföve a főiső labzarakat. Haját, melynek néhány furtje valálait verdesi, drága diadémé foglalja össze. A harmadik képen a látás föl-tüntetése gyönyörű, nefelettszemű szöke fiatal leány áll egészen a néző felé fordulva. Alsó teste balra, a felső jobbra hajlik. Kezében tükröt tart, melyben arczát nézegeti. Szemeiből a legerzékibb vagy tüze lobog. Háttérül déli növény és a bárány-felhős kék ég szolgál. Márványoszlopra támaszkodik bal kezével, jobb csipőjét átfogja, az övről lepel függ alá. Nyakán becses drágagyöngy collier, hajában arany és gyémánt hajék. Haja rendellenül omlik mindkét vállára. A szaglást egy theoróza-bokor felé fordult világosszöke női alak ábrázolja. Jobb kezével rózsákat szakit, a bal vállá fölött fölemelve hátra hajtja, mi közben a remek karokat díszítő drága gyöngyfűzerek válláig csúsznak. A ceinture az előbbiekhöz hasonló. Lábinál néhány leszakított, már megszagolt rózsza. Ez valamennyi közt a legtermetesebb. Az izlést a sűrűlombu fáról almát szakító nő képviseli. Hattal van felénk, testét nem borítja semmi mez. Lábinál többféle gyümölcs: szőlő, dinnye stb., előtte a színvegyület fokozása czéljából tövisbokor rikító vörös virágjával.

Meg kell vallanom, a családás érzetével állam e képek előtt. Nem mintha kifejező arczokat reméltem volna látni, hanem mert nem hittem, hogy ennyire kifejezőstelenekké tehetők. Sokáig nézegettem e képeket, de szellemem nem találtam az arczokon. Mintha az érzékiség butító voltát akarta volna föl-tüntetni a festő. A drámai mozzanatok megválasztása nem nagy leleményre vall: a gyermek, a sip, a tükör, a rózsák, a gyümölcs, mindezek nem képesek megragadni figyelmünket és magukhoz bilincselni. A női testek sem keltenek oly csodálkozást mint a Diana vadászata vagy az V. Károly bevonulása Antwerpenbe című festményeken előforduló. Compositió, drámaiság e műveken gyenge, az arczok kifejezőstelenek, de a hús szine, a pazar díszítésnek itt is nagy mestere Makart. A diadémék, nyakékek, övök, a szöke hajzat valóban megragadók. Még több sikerült részletet említhetnék föl, mindezek azonban csak annál inkább föl-költik bennünk annak vágyát: vajha Munkácsy Krisztus Pilátus előtt festményében gyönyörködhetnénk, mert e képtől nem őrös szívvel távoznánk, lelkünket egy nagy eszme töltené be és az a gondolat, hogy valóban nagy művész alkotása és nem érzékies arczképfestő műve előtt állunk.

Adelphos.

HIRHARANG.

* **Személyi hír.** Tallian Béla, alispán úr, a Tiszának szeged-telíli szakaszán elvonuló töltések vonalozása tárgyában f. hó 23. tartandó gyűlésre ma Szegedre utazott.

* **A n-kikinda-beckerekéi** vasut-lársaság alakuló közgyűlése, mely a törvény szentesítésének elmaradása folytán késleltetett - e hó 28-án fog megtartatni. A vasut kiépítésére nézve Deutsch és Haas czég, más oldalról pedig a magyar országos bank és Daniel Ernő, mint engedményesek között megegyezés jött létre, kivéve a „Vasuti Közlöny“ értesülése szerint a kisajátítás kérdését, a melyre nézve a felvett összeg az építési vállalat által keveseltetett. Ugy haljuk, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjaira nézve a személyes kérdések már tisztába hozattak. Nevezetesen az igazgatóságban képviselve lesz a magyar országos bank és a kincstár egy-egy taggal, azonkívül tagjai lesznek a megyei alispán, Daniel Ernő, a Beodra vidéki érdekeltség részéről gróf Karácsonyi Guidó, a török-becei részéről Rohonczy Gedeon és a nagy-beckerekéi érdekeltség részéről Dr. Demko Pál.

* **Az Aranka medrének rendezése** valamint a belvizek levezetésének keresztülvétele czéljából a közmunka és közlekedésügyi ministerium az Aranka vidékére ministeri biztostul báró Liphay Antal lovri nagybírtokos urat nevezte ki, és ugyanakkor Tallian Béla alispán urat az Aranka vidéki belvizek rendezése czéljából viselt kormánybiztosi állásától saját kérelmére felmentette.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügy-minister Szathmáry Kálmán, Abauj szántói kir. járásbíró n.-beckerekéi kir. kincstári ügyészsze nevezte ki.

* **A megyei inségek** között kizostandó segély mérve iránt f. hó 18-án Her-telendy József főispán úr elnöklete alatt, Tallian Béla alispán úr és az inséggel küzdő járások szolgabírái értekezletet tartottak. Az értekezlet azon megállapodásra jött, hogy miután az eddigelig kiosztott egy negyed font kenyér elégtelen, ezentul minden egyesnek rumfordi leveles kivül naponként egy fél font kenyér adassék. A segélyre szoruló szám naponként növekszik, legnagyobb a bánlaki járásban, mely az eddig kiosztott segélypénzek felénél nagyobb részét vette igénybe. A zombolyai szolgabíró táviratlag jelenté, hogy az inség járásában növekedőben van, az inségek száma egyedül Szerb-Czernyan a 700-at meghaladja.

* **Az újévi üdvözlések megváltása** czimén a helybeli kincstári uradalmi ügyészségnek a „vörös kereszt“ egylet javára 3 frt gyult össze, mely összeg a polgarmesteri hivatal útján az egylet pénztárnokának átadott.

* **A Torontálmegei** háziipar-egyesület tagjaira belettek eddig mint pártoló tagok egyszer s mindenkorra 5 frt. díjjal: Telbisz Antonia N.-Csanád, a szerb földmivek szövetkezete Jarkovácson, Groszmann Karolin B.-Szt.-Gyógy, Braun Roza Écskan, báró Pirat Ellemér, Besser János Dollác, Hoffmann Vilma Gyertyámos, a szanádi községi szegény alap, Kohn Fany, Partelits Helén, Nadolyanszky Dusa és Eisler Márton Szanád, továbbá mint rendes évi díjaz tagok 4 frt évi díjjal 3 évre kötelezőleg:

Mihajlovits Milan, M. P. Markovits, M. P. Mihajlovits, Pesits Aron, Jarkovácson; Osztern községi és Mohaupt Mihály ottani jegyző, Szekulits István, Kumán; Miloszavlyevits Janos, Theodorovits Janos, Kaleiszky Tivadar, Haas Károly, Szukpnek András, Perits Lázár, Csora Szilárd, Radovanov Arkadia és Glischui Giga Szamoson, Daniel Augustza, Balás Mária, Pap Simai Nina, Lang Nina, Daniel Valeszka, Kovalszky Sari, Ellemér; Knezevits Gligor, Brankovits Vasza, Markovits Milan, Krosevits Mano, Knezevits Todor, Markovits Döme, Vekeczky Jása, Jarkovácson; és Theodorovits Erzsébet Szanád.

Évi 2 frt tagsági díjjal beléptek: Rittinger N., B.-Szt.-Gyógy; Dazsu Péter, Nagy-Torák; Faber Albert, Remilong József, Jak-sits Ádám, Kleken; Gyurisits Dávid és Vasza Makszim, Számos; Braun Berta, Lang Bor-bála, Écska; Szabó Ferencz, Joanovits Veliszlav, Reiter Rozalia, Bartl Betti, Ellemér; Milutinovits Lukinits Ilon, Bánlak; Markovits N., Jarkovác; Joszifovits N., Scheiber Zsiva, Petrovits Csedomir, Jarkovác; Jarkovits Oth-márné, Krieger Hermin, Brancs Klemencz, Puchli Móra, Koczó Francziska, Nagy-Szent-Miklós; Meszinger Erzsébet, Vársonyi Erzsébet, Agulár Anna, Forster Sluba Mária, J. Harácsy, Wolfinger Betti, Weisz Jakab, Tóth Károly, Kolischev Katalin, Szanád és a szanádi önségélyző egylet.

Ezek közül tagsági díjjaikat lefizették: Telbisz Antonia, a jarkováci szerb földmivek egyesülete, Groszmann Karolin, Braun Kóra, báró Pirat, Bester János, Hoffmann Vilma, szanádi községi szegény alap, Kohn Fany, Pavletits Helén, Nadolyanszky Dina, Eisler Márton 5-5 frtot, Mihajlovits Milan, Agulár Anna, Markovits Mihály, Mihajlovits M. P., Pesits Aron, Miloszavlyevits Janos, Theodorovits Janos, Kaleiszky Tivadar, Haas Károly, Szukpnek András, Perits Lázár, Csóra Szilárd, Radovanov Arkadia, Glischui Giga, Daniel Augustza, Balás Mária, Pap Simai Nina, Lang Nina, Daniel Valeszka, Kovalszky Sari, Knezevits Gligor, Brankovits Vasza, Markovits Milan, Knezevits Todor, Knezevits Tivadar, Markovits Döme, Kekeczky Jása, Theodorovits Erzsébet 4-4 frtot, Rittinger N., Dazsu Péter, Gyurisits Dávid, Makszim Vasza, Braun Berta, Lang Borbála, Szabó Ferencz, Joanovits Ve-

liszlav, Reiter Rozalia, Bartl Betti, Markovits N., Josiforovits N., Scheiber Zsiva, Petrovits Csedomir, Zerkovits Othmárné, Krieger Hermina, Brancs Klemens, Puchly Nóra, Koczó Francziska, Metzinger Erzsébet, Vársonyi Erzsébet, Forster Sluba Mária, Harácsy J., Wolfinger Betti, Weisz Jakab, Tóth Károly, Kolischev Katalin, a szanádi önségélyző egylet 2-2 frtot. — Összesen 229 frt, mely összegből 119 frt torontálmegei takaré- és hitel-banknál, 110 frt pedig a nagy-beckerekéi takarékpénztárnál lett betétként elhelyezve.

Netáni félremagyarázások elkerülése czéljából kijelentik ezuttal, hogy az aláírási iverk szétküldésével nem az czeloztott, hogy a jelenlegi szük pénzüviszonyok között minél több tagsági díjak folyjanak be, hanem hogy az egyesületbe belépni kívánók előleges aláírásával már előre is bizonyos összeg biztosítottak az egyesület javára. Felkérnek ennélfogva a tisztelt ívtartók, miszerint egyelőre csak is arra törekedjenek, hogy az egyesületnek minél több tagokat biztosítsanak, a tagsági díjak lefizetése pedig utólag is történhetik, a midőn az egyesület végleg megalakult.

Felkérnek továbbá a megyei szolgabíró urak, hogy a járásukbeli községek felé pedig a vagyonosabb és tehetősb községek az egyesületbe alapító tagokként való belépésre buzdítani sziveskedjenek, mivel első sorban a községeknek áll érdekében egy oly intézményt pártolni és lehetőleg anyagilag is támogatni, a melynek terjesztésével a községek felvirágzása és a lakosság anyagi jólétének előmozdítása karöltve jár.

* **Csendőrségünk** működéséről a megye minden részéről a legkedvezőbb hírek érkeznek. Alig nincs két hete, hogy a közbiztonsági szolgálatot átvették, s már is a legörvendetes javulás érezhető a téren. A büntettek és kihágások száma csökkent s elforduló eseteknek a bűnösök ugyszólván tetten kapatnak. Voltak esetek, hogy midőn a kárvalott a lopást a szolgabíróval feljelenté, ugyanakkor a csendőrök a tolvajt vasra verve, hátán a lopott tárgyakkal, adták át a szolgabírónak. Szolgabíráink nem győzik eléggé dicsérni derek csendőreink erélyét, tapintatát és szolgálati ügybuzgóságát. — Ily viszonyok között nyugodtak lehetünk közbiztonságunk jövője iránt.

* **Jótekonyczélú előadás.** A torontálmegei inségek javára folyó évi január hó 24-én a helybeli színházban, este 7 és fél órakor, a „nagy-beckerekéi dalárda“, a „nagy-beckerekéi szerb egyházi dalegylet“ és számos helybeli műkedvelő szives közreműködésével dísz-hangverseny rendeztetik, melynek műsorozata a következő: I. Szalkasz: 1. Huber: „Ösünk emléke“, négyes férfiak zongorakísérettel, éneklí a „Nagy-beckerekéi dalárda“. (szo: Szentkuthy G. úr). 2. Liszt: „Magyar Rhapsodia“, két zongorán előadják Haideggerné-Oszler Szeréna úrnő és Kersch F. úr. 3. Beriot: „Scene de Ballet“, hegedű-solo zongorakísérettel, előadja Preis-Javorszky J. úr. 4. Dreyschock: „L'inquietude“, zongorán előadja Haideggerné-Oszler Szeréna úrnő. 5. Mendelssohn: Duett, éneklí Mangold H. és Kadelburger M. urak. 6. Verdi: Reminiscenciák „Hernani“ operából, orchestertétel. — II. Szalkasz: 7. Jenko: „Veszelo momczik“ vegyes kar, éneklí a „Nagy-beckerekéi szerb egyházi dalegylet“. 8. Kersch: „Liebeslied“, „Aus schöner Zeit“ cyklusból; Chopin: „Scherzo és Adagio“ a B-moll sonatából, zongorán előadja Kersch F. úr. 9. Verdi: Aria „Troubadour“ból, éneklí Lewin H. úr. 10. Verdi: Egyveleg „Aida“ operából, orchestertétel. 11. Beethoven: „Die Ehre Gottes in der Natur“, férfiak, éneklí a „Nagy-beckerekéi dalárda“ és a Nagy-beckerekéi szerb egyházi dalegylet. — A midőn tehát ezen előadás duszgadzag műsorozatát elősoroltuk, el nem mulasztjuk a n. é. közönséget e jótekonyczélú előadásra ujjalag figyelmeztetni és kijelenteni, hogy a páholyok és zártkörűek, az ezen nagyszerűnek ígérkező hangverseny iránti nagy érdeklődés tekintetéből, nagyobb részt már is el vannak adva, és így igen tanácsos, ha mindenki jó eleve gondoskodik helyéről, mert más különben könnyen kiszorulhat. — Jegyek Mangold Lipót úr könyvkereskedésében kaphatók.

* **Közgyűlés.** Nagy-Beckerek város képviselőtestülete rendes havi közgyűlését f. hó 23-án tartja.

* **Hymen.** Dr. Grandjean József köz- és váltóüggyvéd és városunk ügyésze, folyó hó 17-én vezette oltárhoz bájos aráját Fuchs Matild kisasszonyt. Grandjean Ede, megyei árvaszéki úlnök eljegyezte Vesp Antonia kisasszonyt Temesvárról.

* **Táncvigalmak.** A helybeli önkényes tűzoltó egylet farsangi táncstélyét folyó hó 21-én tartandja a casinó nagy termében. Az altiszti bál pedig február hó 11-én tartatik meg szinte a casinó nagy termében, a torontálmegei inségek javára.

* **Jótekonyczélú adakozás.** Az első magyar általános biztosító-társaság szegedi főügynöksége a Torontálmege területén lakó inségek segélyezésére 200 forint adományozott, továbbá Van Royen holland lakos és megyénkbeli bírtokos ugyan e czéla 50 frankot küldött be főispán urhoz. Fogadják a nemeslelkű adakozók ez uton is Torontálmege inségügyi bizottságának a megyebeli inségek nevében kifejezett őszinte köszönetét.

IRODALOM.

Az új csödtörvény az a. j. jan. 1-sével hatályba léptető három minis- teri rendelettel bővítve második jegyzetszerű kiadásban jelent meg Tetty-nél. E kiadás gyakorlati használhatóságát mindenek előtt a két tárgy mutató emeli, mely egy a tör- vényhez mint a rendeletekhez csatoltatott. Ára zsebkönyvesben csinosan köve 1 frt, nyolczadrében füve 80 kr.

Az új csödtörvény, melyeket az igazságügyminis- ter csödtörvény hatályba léptetése tárgyában kiadott, külön-külön is megjelentek a Tetty-féle jegyzetszerű kiadásban egy nyolczadrében mint zsebk- nyolczadrében füve 80 kr.

A bírói ügyviteli szabályzat 1874 óta jelentékeny módosításokon ment keresztül, melyeket rajta későbbi rendeletek, de különösen a két legutolsó idej, ejtettek. E módosítások a régi szöveg negyedrészt helyezik hatályon kívül s így jó szolgálatot fog tenni az előttünk fekvő Tetty-féle jegyzetszerű kiadás, mely a bírói ügy- viteli szabályzatot mai érvénye- ben adja, kihagyva a hatályvesztett §-okat s helyükbe illesztve azokat módosító későbbi rendeletek illető §-ait. A gyakorlati jogász e kiadás által sok utánlapozgatástól van megkímélve, melyet különben el nem kerülhetne. Eltekintve a széles oldalszék- től, melyek jegyzetekre bőségesen nyújtanak helyet. Ára nyolczadrében vagy zsebk- nyolczadrében 60 kr.

Az „Iparos Ügyi Közlöny” fenn- állása szellemileg és anyagilag biztosítva lé- vén, elhatároztam, hogy a január hó 21-re igért 3-ik számot már január 11-én adtam ki, miről midőn a n. é. közönséget értesí- teni szerencsém van, tisztelettel kérem lapom terjesztésére vállalkozott szíves gyűjtöket, mellőztassanak gyűjtő izeiket hozzám mi- előbb annyival inkább visszaküldeni, hogy a kellő időben tájékozva legyenek a nyomtatandó példányok száma iránt, mert felesleges pél- dányokat nem nyomtatandók. — Kiváló tisz- telettel Deés, (Erdély) 1882. január hó 4. **Havas Gyula**, az „Iparos Ügyi Köz- löny” szerkesztője és kiadó tulajdonosa.

Az új váltó eljárás valamint **per- es és perenkívüli keresked. el- járás**, az ismert Tetty-féle jegyzetszerű kiadásban is megjelent, s akár zsebköny- vesben, akár nyolczadrében 40 kr-ért kapható. A Horváth és Jókuthy-féle perrendtartással alakban és kiállításban teljesen megegyez e kiadás.

A Vasárnapi Újság (kiadott a Frank- lin-Társulatban Budapesten) január 15-ki száma következő tartalommal jelent meg: „Szentkirályi Móríc”. — „A kivándor- lók”. Kötlemény. Dalmady Győzőtől. — „Péri lányok szép hajáról”. Mikszáth Kálmántól. — „Újév köszöntése telefon által a londoni West- minsterben”. — „Vasut a Néva folyó jegén”. — „A magyar államiság ezer éves évfordulója”. Hóke Lajostól. — „Két major regénye”. Mik- száth Kálmántól. — „A felcsér”. — „Egy- veleg”. — „Maydun gulája”. — „A jó pa- lócok”. — „Horvátországból”. — „Kutya- kérdés”. Vajda Jánostól. — „Sarah Bernhardt és az oroszok”. — „Egy irodalmi tévedés

helyreigazítása”. Thuri Etelétől. — „A Petőfi- társaság közgyűlése”. — Irodalom és műve- szet. — Közintézetek és egyletek. — Mi új- ság? — Halalozások. — Szerkesztői mondani- való. — Sakkjáték. — Heti naplár.

Képek: Szentkirályi Móríc. — Péri lányok szép hajáról. (2 kép.) — Horvátor- szágból. (6 kép.) — Újév köszöntése telefon által a Westminsterben. — Vasut a Néva folyó jegén. — Két major regénye. (2 kép.) — A mütét. — Maydun gulája. (Kinyitottat 1881. decz. 13-án.) — „A jó palócok”. (1 kép.)

A Vasárnapi újság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Újdonságok”- kal együtt 3 frt.

Közgazdaság.

„The Gresham” Londonban. Ezen Ausztria- Magyarországon is letelepedett életbiztosító-társaság 33-dik, mult év június 3-án végződött üzletéről szóló átnézetes évi jelentése, mely a részvényesek mult év decz. 8-án tartott rendes nagygyűlésen adott elő, e napokban jelent meg. Belőle a következő fő mozzana- tokat közöljük, melyek a társaság virágzó állapotáról elég bizonyítékot nyújtanak. A lefolyt év eredménye felette kedvező volt. Ez év lefolyása alatt ugyanis 6521 biztosítási ajánlat 59,712,065 frank értékben nyújtott be, melyek közül 5365 ajánlat 48,375,790 franknyi összeggel fogadtatott el, mely többit a megfelelő számu kötvény adott ki. A nyeresémbévitel, a viszontbiztosítást kiadott költségektől eltekintve, 12,007,724 frankra rugott, mely összegbe az első biz- tosítási év 1,649,043-75 franknyi nyeresémei bele vannak érve. A kamat-számla mérlege 2,879,270-85 frankra rugott és a nyeresémbévitelhez számítva a társaság évi bevételeit 14,886,494-80 frankra emelte. Az ez év alatt a társaságnak átnyújtott és tőle kifize- tésre elfogadott követelések életbiztosítási kötvények- ből 5,744,153-80 frankra rugtak. A felszerelési és veg- yes szerződések követeléseit, melyek fizetési napja le- járt, 2,957,691-65 frankra rugtak. Kötvények vissza- vásárlásáért 845,180-50 frank adatott ki. A biztosítási alap, melynek létezése a szerződésekre nézve biztosí- tékot nyújt, 3,696,911 frankkal gyarapodott. A társa- ság a mult évben Budapesten és Bécsben 3,057,000 frt vételárért ingatlanokat szerzett meg, a melyekben már most hivatali is elhelyezték. A valósított aktívának összege az üzleti év végével 74,122,865 frankot tett ki. Ezen adatokba a társaság vételár címén beallí- tott érték többlete nincs beszámítva, miután eme ér- tékek nem realizáltak és így azonnali jövedelem forrásoként nem tekinthetők. E többletnek azonban nagy jelentősége van: biztosítja a jótállásokat, melyek a társaság részéről adtak. A jelentés mellé a társa- ság aktíváiról egy kimerítő jegyzék van csatolva, me- lyekből a következő tőkealakok tűnnek ki: 3,712,489-80 frank a brit kormány biztosításaiban, 121,066-75 frank az indiai é. gyarmatkormányok biztosításaiban, 12,852,382 frank idegen állambiztosításokban, 1,274,341-15 frank vasuti részvényekben, értékpapirokban és törzsrészvé- nyekben, 22,099,399-50 frank vasuti és más kötelezvé- nyekben, 11,452,240-20 frk háztulajdonban, 9,712,633-55 frank jelzálogban, 12,898,312-05 frank különféle bizto- sításokban.

Közigazgatási bizottság.

Torontálmege közigazgatási bizottságának 1882-ik évi január 11-én tartott rendes havi ülésének tárgy- sorozata.

I. Adó ügyek.

Királyi adófelügyelő előadja a nagyméltóságú pénzügyminis- ternek Szerb-Párdány község mult évi földár kárai után 5437 frt 99 $\frac{1}{2}$ kr. földadó leírás iránti rendeletét. — Az összes iratok a leírás fogana-

tosítása végett a kir. adófelügyelőnek kiadati ren- deltetnek.

Ugyanannak 74127. 1881. sz. a. kelt leírata, melyben megengedi, hogy Szent-Mihály község javára 1881. évi földár címén 1397 frt 23 kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadati rendeltetik.

Ugyanannak 78094. sz. a. kelt leírata, melyben meg- engedi, hogy Gyűlész község javára mult évi földár címén 3329 frt 53 kr. földadó leírásba hoz- zassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 78093. sz. a. kelt leírata, melyben Cseba községnek 1881. évi földár címén 3671 frt 75 $\frac{1}{2}$ kr. leírásba hozatik. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 74125. sz. a. kelt rendelete, melyben megengedi, hogy Bánát-Komlós község javára 1881. évi földár című 7715 frt 4 kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 81919. sz. alatt kelt leírata, melyben megengedi, hogy báró Sina örökösöknek Ó-Béba községnek 4367 frt 70 kr. kocorhát pusztá adó- községnek 14970 frt 29 kr. összesen 19337 frt 99 kr. 1881. évi földár címén leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 78096. sz. a. kelt leírata, melyben meg- engedi, hogy Gyűlész község javára mult évi földár címén 52 frt 50 kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 80200. sz. a. kelt leírata, melyben meg- engedi, hogy Akács község javára mult évi földár címén 1442 frt 43 $\frac{1}{2}$ kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak 72361. sz. a. kelt leírata, melyben meg- engedi, hogy Szerb-Neuzina község javára 1881. évi földár című 2465 frt 94 kr. leírassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, hogy Oroszlámos község javára mult évi földár címén 11314 frt 99 $\frac{1}{4}$ kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, melyben megengedi, hogy Kis- Bikács javára mult évi földár kár címén 1163 frt 31 kr. leírásba hozassék. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, melyben Kanak községnek mult évi földár kárai után 2661 frt 25 kr. törlest enge- dedélyez. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, melyben Czernabara községnek mult évi földár kárai 4131 frt 2 kr. leírás enge- dedélyez. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, melyben Maczdonia községnek mult évi földár kárai után 901 frt 55 kr. leírás engedélyez. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, melyben Jarkovác községnek mult évi földár kárai után 206 frt 37 $\frac{1}{2}$ kr. leírás engedélyez. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Királyi adófelügyelő előterjeszti Egres községnek mult évi elemi kár munkálatait. — 7958 frt 6 kr. leíratik, az iratok az adófelügyelőnek kiadatik.

Sándorháza község hasonlgye. — 4353 frt 22 kr. leíratik.

Nagy-Kikinda község hasonlgye. — 12801 frt 2 kr. földadó zimen leíratik, az iratok a pénzügyminis- teriumhoz felterjesztetnek.

Királyi adófelügyelő előterjeszti Nagy-Kikinda község mult évi földár által okozott kártól felelti munká- latokat. — 5413 frt 22 kr. leíratik, az iratok a pénzügyminis- teriumhoz felterjesztetnek.

Szerb-Keresztur község hasonlgye. — 9281 frt 70 kr. leírás javasoltatik, az iratok felterjesztetnek.

Szöreg község hasonlgye. — 1476 frt 5 kr. leírás javasoltatik, az iratok pénzügyminis- teriumhoz felterjesztetnek.

Damaszkin János hajdusitai földbirtokos hasonlgye. — 933 frt 29 kr. leírás javasoltatik, az iratok fel- terjesztendők.

Nagyméltóságú pénzügyminis- teriumnak mult évi 63960. sz. a. kelt leírata, melyben megengedi, hogy Valkány

községnek 11782 frt 49 $\frac{1}{2}$ kr. és báró Sina örököse kocorhái birtokánál 1880. évi szárazság kárai után 14883 frt 89 $\frac{1}{2}$ kr. leírásba hozassék. — Kir. adó- felügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata annak megállapítása iránt valjon a Szerb-Szent-Márton község mult évi károsodása árviz vagy földárja által történt-e? — Adófelügyelőnek felderítő jelentése pénzügyminis- teriumhoz felterjesz- tetik.

Királyi adófelügyelő előadja Újvár község mult évi szárazság káraitra vonatkozó munkálatait. — 395 frt 70 $\frac{1}{2}$ kr. leírásnak engedélyezése végett az iratok fel- terjesztetnek.

Nagyméltóságú pénzügyminis- teriumnak Tisza-Hegyes község által a felelősség kimondása ellen beadott felebbezésére vonatkozó elutasító végzése. — Az adófelügyelőnek további eljárás végett kiadatik.

Melenca község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek további eljárás végett kiadatik.

Bocsár község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

N-Kikinda község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

R-Szárcsa község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Mokrin község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Franyova község hasonlgye. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Nagyméltóságú pénzügyminis- teriumnak leírata Damschitz Mihály nagy-beckereki lakos 56 frt 9 kr. behaj- thatlan adónak leírása iránt. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak Herczegán Toma nagy-beckereki lakos 68 frt 97 kr. törlese tárgyában leírata. — Királyi adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata Stassik Ferencz, zombolyai ügyvéd adótarozásának törlese iránt. — Kir. adófelügyelő- nek kiadatik.

Ugyanannak leírata, Szekulits Acza kumáni lakosnak 70 frt 77 $\frac{1}{2}$ kr. adótarozásának leírása tárgyában. — Kir. adófelügyelőnek kiadatik.

Ugyanannak leírata, Erdélyan Alexa szanádi lakosnak 364 frt 83 kr. adóleírása iránt. — Kir. adófelügyelő- nek kiadatik.

Kir. adófelügyelő előterjeszti Petrovosszéli községnek jegyzékét az 1879. és 1880. év végével behajthatlaná vált védadó, iparadó és ált. jöved. pótdó leírása iránt. — Leíratik, az iratok a kir. adófelügyelőnek kiadatik.

NYILTTÉR. *)

A „Torontaler Bote” 3-ik számában alá- írás nélkül megjelent azon cikkre, melyben 2 helybeli pénzügyminis- ter megtagadása czélozta- tott, minden felre értés és téves magyarázat elkerülése végett ezennel kijelentem, hogy a fentjelzett cikkírója nem én vagyok, tehát azok, kik az említett cikkkel személyemet akar- nák összekötöztetni hozni, gyanításukkal tév- uton vannak.

Nagy-Beckerek, 1882. január 18-án.

Oblat Sándor.

*) Az e rovat alatt közölt cikkéért nem vállal fele- lőséget a szerk.

H I R D E T É S E K.

10175. számhoz k. i. 1881.

Hirdetmény.

A kereseti adó III. osztályába tartozó adókötelesek, nevezetesen ügyvédek, orvosok, kereskedők, gyártulajdo- nosok, korcsmárosok s mindazon iparosok, kik iparukat segédekkel üzik, továbbá mindazok, kik a kereseti adó IV. osztályába esnek és fix fizetéssel bírnak, végre a tő- kekamat és járadék adó valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek ezennel felhivatnak, mi- szerint a jelen hirdetmény keltétől számítandó 14 nap alatt, vallomási izeik kitöltése czéljából, az e városi al- számvevősnégnél annál bizonyosabban megjelenni el ne mulasszák, mert ellenkező esetben ezen határidő eltelte után a törvény értelmében eljárás fog követetni.

Kelt Nagy-Beckereken, 1882. évi január hó 18-án.

Kulifay Lajos, polgármester.

277. sz. k. i. 1882.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételük, hogy több helybeli 494, 636, 640, 621, 585, 655, 643/5, 536, B. B., 523, 597, 600, B. B., 541, 489, 183, 146, 185, 155, 50, 75, 98, 200/1, 212, 1705, 1971, 1680, 1840, 1905, 1394, 1425, 1486, 1524, 1526, 1569, 1448, 1676, 1965, 1461, 1942, 1945, 1887, 1964, 1846, 1313, 481, 645, 291, 412, 439, 440, 2124, 2435, 664, 644, 76, 72, 518, 618, 631, 646, 1511, 577, 1463, 493, B. B., B. B., 1503, 616, B. B., 2337, 2447, 2511, 2578, 789. és 447. házszámok alatti lakosoknál hatralkos állami és községi adó, jog- illeték, helyegcsontítás, kövezet, inségkölesés és hadmente- ségi díjjért lefoglalt többféle butorok; 3 hintó, 4 ló, 1176 zsák csöves kukorica, 16 kocsi, 1120 liter bor, 336 lit. pálinka, 400 drb. deszka, 2 tehén, 10 drb. szür, 89 heklit. buza, 50 drb. téli kabát, 30 pár csizma és 40 csomag pamuk, folyó évi **Január 30.** és **31-én** d. e. **9** órakor a városház előtt nyilvános árverés útján eladati fognak.

Kelt Nagy-Beckereken, 1882. évi január hó 12-én.

Kulifay Lajos, polgármester.

Felölös szerkesztő: Hegedüs Miklós.

144. szám k. i. 1882.

Hirdetmény.

Alulírott szolgabírósgál ezennel közhírré tételük, miszerint Kasztory János hatóságilag engedélyezett hely- beli zálogüzletét, folyó évi január hó 10-én ide benyuj- tott beadánya szerint végleg beszünteti és folyó évi **április hó 11-ével** teljesen fel is osztatja. Mely oknál fogva zálogtárgyakat többé sem el nem fogad, sem az elzalogosítottakra határidő hosszabbítást nem eszközöl.

Mi is a közönség tudomása és tájékozása végett meghirdetni rendeltetik.

Kelt n.-kikindai járás szolgabírósgálnál 1882. január hó 11-én.

Krsztonosits Jenő, szolgabíró.

3994. sz. k. i. 1881.

Pályázat.

A lemondás folytán üresedésbe jött magyar- és szerb- ittebeli körörségi állomásnak választás utján leendő be- töltésére ezennel pályázat nyitattik, s választási határ- napul 1882. évi **február hó 16.** napjának d. e. 10 óraja Szerb-Ittebe községében, mint a körörségi székhelyen a helység házában kitűzetik.

Ezen állomással a szövetezetti községek részéről 500 frt évi fizetés, továbbá minden nappali 50 kr. és éjjeli látogatásért 1 frt külön díjazás van egybekötve. — Fizetni képtelen szegények ingyen látogatandók.

Felhivatnak tehát az ezen állomás elnyeréseért pá- lyázni óhajtok, hogy az 1876. évi XIV. törv. cz. 43. és 143. §§-nak értelmében kellőleg felszerelt pályázati fo- lyamodványait a választást megelőző napig az alulírott szolgabírósgálnál benyujtsák.

Kelt Párdányban, 1881. december hó 28-án.

Torontálmege párdányi szolgabírói hivatala.

Eladás, esetleg bérbeadás.

A torontálmegei takaré- és hitelbank tulajdonát képező, Titelen, a Tisza jobb partján fekvő, kitűnő anyag- ból épült s zindelylyel fedett, a titeli 570. számú telek- jegyzékben felvett 481. összeirási számú ház és 930 □ öl beltelekből álló ingatlanág kedvező feltételek mellett szabad kézből el- vagy bérbeadó.

A jelzett „Ponton-Stadel” elnevezés alatt ismeretes legjobb karban lévő épület 34 öl hosszú 16 öl széles és 3 $\frac{3}{4}$ öl magasságu, 1882. évi január végéig közön rak- táru szolgál és kiterjedésénél meg kedvező fekvésénél (közvetlenül a titeli híd mellett a Tisza mentén) fogva leginkább termény-, mész- vagy szénkereskedők raktá- rának alkalmas.

Ajánlatokat elfogad és bővebb felvilágosítást nyujt a Nagy-Beckereken székelő

Torontálmegei takaré- és hitelbank.

(10—3.1)

Legelő bérbeadás.

Gróf Karácsonyi Guidó ő nagyméltósága Beodrán gaz- dasági irodájában **február hó 12-én** d. e. **9** órakor a

Voluveji	46 holdra,
Golyty I.	100 „
Golyty II.	100 „
Kis-Arats	30 „
Budzsák	45 „
Bikácsón	50 „

árverés fog tartatni. — Bővebb értesítést nyerhetni

(7—3.1)

a gazdasági irodában.

Nyomatott kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beckereken.